

Systemets eget Helbred, og saa ser, at man nu oven i Købet forlanger, at dette Styre skal sluge sin egen Umaadelighed ligesom Uranus, der æder sine egne Børn, kan man med Rette begynde at tale om, hvorvidt Grunden ikke vakler under Fødderne paa dette Styre.

Men til Trods for Parlamentarismen og til Trods for det borgerlige Samarbejde har vi her i Landet gaaende 50 000 Medborgere uden Arbejde paa mere end et Aar. Man har søgt at mildne Ondet ved Hjælp af Tilskud til Byggeforetagender, men det har ikke hjulpet nævneværdigt, og navnlig ikke nævneværdigt i Forhold til, hvad det koster. Nu søger man at formindske det ved Hjælp af Nødarbejder, og de Planer, der herom er fremme, gør det set paa Baggrund af den vedvarende Arbejdsløshed saare forstaaeligt, at Problemet Retten til Arbejde er blevet draget frem i Debatten her, jeg tror af det ærede Medlem Hr. N. P. Jensen. Det er ikke for meget sagt, at det var det Spørgsmaal, hvorpaa hele den blodbadede franske Revolution i 1848 blev ført. Man skulde nødig i Danmark begaa Misgreb som dem, der i Frankrig i 1848 sonedes med Blod. Der kan gives Arbejdsløshedsunderstøttelsen i vore Dage ganske det samme Skudsmaal som den organiserede Lediggang i de franske Nationalværksteder i 1848. Fra et industrielt Synspunkt er den ensbetydende med permanent organiseret Strejke til 5 Kr. om Dagen eller 90 Mill. Kr. om Aaret foruden det indirekte Milliontab; fra et politisk Synspunkt er den en virksom Arne for en Gæring, der kan blive skæbnesvanger; fra et finansielt Synspunkt er den en daglig vitterlig Bortødslen, og fra et moralsk Synspunkt er det en Nedbrydelse af Arbejdernes Karakter.

Men dersom de paatænkte Nødarbejder tilmed paa Vilkaar, som muligvis kan stemme hele Arbejderklassen fjendtlig uden blot tilnærmelsesvis at raade Bod paa Arbejdsløsheden, er Regeringens eneste Løsen — Jernbanetakstlættelserne ser jeg bort fra saa vel som fra de bekostelige og i den kommende Vinter vistnok frugtesløse Bestræbelser for at stimulere Boligbyggeriet —, dersom Nødarbejder er det eneste Løsen, er den Hovedlandevej, Regeringen agter at følge i denne alvorlige Sag, frygter jeg for, at det væsentligste, der opnaas, er, at alle de anførte Ulemper forøges i en foruroligende Grad. Det er efter min Formening ikke en borgerlig konservativ Op-gave at være med til at slaa Arbejderens

Skridt for Skridt erhvervede Levefod i Stykker. Men Spørgsmaalet er, hvorledes man kan undgaa dette og dog faa Nødarbejder sat i Gang til Begrænsning af Arbejdsløsheden paa økonomisk forsvarlig Maade.

Arbejdernes Ængstelse for de økonomiske Følger af Nødarbejdernes Iværksættelse til en særlig, nedsat Løn forekommer mig aldeles ikke uberettiget. Dersom Industrikrisen skal have Lov til at gaa sin Gang, indtil Landet er saa temmelig glatbarberet for industrielle Erhverv og følgelig flere og flere Arbejdere bliver arbejdsløse, kan Nødarbejdernes særlige Lønningforhold meget let blive en Faktor, der kommer til at influere paa Fastsættelsen af den overenskomstmæssige Løn i de faa Industrier, der formaar at arbejde. Dette er den principielle social-økonomiske Side af Sagen. Men dertil kommer Ulemperne ved den praktiske Udførelse. Der kan til de afgivne Nødarbejder allerhøjest anvendes 10 000 Mand, saaledes at Nødarbejderne end ikke vil kunne dække den Forøgelse af Arbejdsløsheden, som vil indtræffe i Vinteren.

Dette lidet lovende Resultat skal opnaas ved store Ofre, ekstraordinære Ud-læg paa mellem 23 og 24 Mill. Kr., paalagte dels Staten, dels Kommunernes i Forvejen segnefærdige Budgetter. Nødarbejderne er saa godt som udelukkende Jordarbejder og lignende, der kræver et stærkt Helbred og fysisk Træning foruden en Del manuel Rutine. Det er robuste Arbejder, som kvindelige Arbejdere ikke kan udføre og en Broderpart af de mandlige Fabrikarbejdere heller ikke. At sætte Cigarmagere, Vævere og Skrædere i 40—50 Aars Alderen uden mindste fysisk Træning, end sige med Træning i den paagældende Haandtering, dertil vil i det gunstigste Fald have til Følge, at Eksperimentet drukner i Latter. Jeg ved mig kemisk fri for nogen Øllebrødsbarmhertighe, d men jeg tvivler paa, at de gode Bourgeois, der har udklækket disse Nødarbejdsprojekter, rigtig ved, hvad haardt fysisk Arbejde er.

Jeg frygter for, at enten bliver den hele Plan i det væsentlige paa Papiret, men med det Resultat, at der i Arbejderkredse vækkes en Stemning af Bitterhed og Ringeagt, som ikke var nødvendig; eller ogsaa bliver den trods sin tvivlsomme Værdi for Erhvervskrisens Løsning trumfet igennem paa Trods af Arbejderklassens Modstand, og saa vil den komme til at sætte ond Frugt i Form af